

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, 4 marca 2022 roku

Sprawa: Kontrola w Urzędzie Skarbowym
w Dąbrowie Górniczej

Znak sprawy: _____
Kontakt: _____ - główny specjalista
tel. _____
e-mail: _____
_____ - główny specjalista
tel. _____
e-mail: _____

Marek Złotecki
Naczelnik
Urzędu Skarbowego
w Dąbrowie Górniczej

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Jednostka kontrolowana

Urząd Skarbowy w Dąbrowie Górniczej, ul. Zygmunta Krasińskiego 33a, 41-300 Dąbrowa Górnicza.

Kierownik jednostki kontrolowanej

pan Marek Złotecki naczelnik urzędu.

Zakres kontroli

Przedmiot kontroli

Prawidłowość kierowania należności scentralizowanych do windykacji.

Okres objęty kontrolą

Od 1.08.2018 r. do 30.09.2021 r.

Termin przeprowadzenia czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w okresie od 13.12.2021 r. do 25.02.2022 r., na podstawie upoważnienia z 2.12.2021 r. znak:

Kontrolę przeprowadzili:

- _____ główny specjalista (kierownik zespołu kontrolerów);
- _____ - główny specjalista.

I. Ocena skontrolowanej działalności:

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Ministerstwo
Finansów

ul. Świętokrzyska 12 00-916 Warszawa
tel.: +48 22 694 49 01 • fax: +48 22 694 36 84 • e-mail: sekretariat.dom@mf.gov.pl

Powyższa ocena jest efektem ustaleń przedstawionych w części szczegółowej niniejszego dokumentu.

W oparciu o obowiązujące uregulowania wewnętrzne, złożone wyjaśnienia oraz pozyskane informacje z systemu ZEFIR2 stwierdzono, że na podstawie wybranej do kontroli próby 108 spraw, Dział Analizy Przedwierzycielskiej Dochodów Scentralizowanych¹ realizował zadania w zakresie objętym kontrolą w sposób prawidłowy i terminowy - poza 18 przypadkami, gdzie należności do windykacji zostały przekazane z opóźnieniem od 1 do 56 dni.

W zakresie należności występujących na raporcie „należności w odwołaniu przekazane do windykacji” oraz „należności wycofane z windykacji” stwierdzono, że przekazywane przez SAP należności do windykacji, na dzień ich przekazania, były wymagalne. A przypadki nadawania należnościom (już po ich przekazaniu do windykacji) statusu „w odwołaniu” (należności niewymagalne) oraz wycofywania przez SAP należności z windykacji wynikały z faktu wydanych orzeczeń sądów administracyjnych (wyroki uchylające rozstrzygnięcia II instancji), zmiany przepisów w zakresie „fikcji” doręczania przesyłek zwróconych przez operatora pocztowego czy biegu terminów procesowych i sądowych oraz błędnego i nieterminowego rejestrowania przez właściwe organy² dokumentów w systemie ZEFIR2.

W zakresie należności występujących na raporcie „należności zapłacone i przekazane do windykacji” stwierdzono, że nie wystąpiły przypadki przekazania niewymagalnych (w momencie przekazywania) należności do windykacji. Wystąpienie sytuacji, że data przekazania należności do windykacji jest późniejsza od daty rozliczenia należności wynika, m.in. z faktu zaliczania zwrotów/nadpłat podatków z terminem ich zwrotu, rozliczania zbiorczych wpłat, zaliczania wpłat dokonanych przez inne podmioty niż zobowiązany na poczet zobowiązań wynikających z dokumentów (np. agencje celne). SAP w badanych sprawach podejmował działania mające na celu powiązanie istniejących nadpłat z przypisem, a także wyjaśniał sprawy nieprawidłowo zarejestrowane i obsługiwane w systemie ZEFIR2 przez jednostki Krajowej Administracji Skarbowej. W sytuacji istnienia nadpłaty SAP analizował i wskazywał Centrum Rozliczeń w Urzędzie Skarbowym w Nowym Targu³ nadpłaty celem ewentualnego ich rozliczenia na poczet należności przed przekazaniem ich do windykacji.

II. Ustalenia stanu faktycznego:

Ustalenia ogólne

Od 1.03.2017 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Dąbrowie Górniczej⁴ realizuje, m.in.: zadania scentralizowane w zakresie:

- prowadzenia analizy zaległości podatników/kontrahentów oraz kierowanie niezapłaconych należności do postępowania wierzycielskiego w zakresie dochodów scentralizowanych,
- udzielania wsparcia podatnikom/kontrahentom, organom i klientom instytucjonalnym w zakresie zaległości dotyczących dochodów scentralizowanych,
- do poboru, których wyznaczony został Naczelnik Urzędu Skarbowego w Nowym Targu, m.in.:
 - należności celnych i innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów,
 - podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów,

¹ dalej: SAP

² Organy odpowiedzialne za prawidłowe i terminowe zarejestrowanie dokumentu w systemie ZEFIR2, tj. dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego lub naczelnik urzędu celno-skarbowego, który dokonał ustaleń lub określenia należności, zarządził zwrot należności, wydał rozstrzygnięcie w postępowaniu odwoławczym, nałożył grzywnę lub karę pieniężną, karę porządkową, otrzymał deklarację podatkową, informację paliwową, informację o opłacie emisyjnej, zgłoszenie celne, rozstrzygnięcie sądu lub inne dokumenty/dowody księgowe z zakresu należności scentralizowanych

³ Centrum Rozliczeń lub CR

⁴ dalej: Naczelnik Urzędu

- podatku od towarów i usług z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych,
- podatku akcyzowego,
- podatku od gier oraz dopłat, o których mowa w ustawie o grach hazardowych,
- opłaty paliwowej,
- opłaty emisyjnej,
- podatku od wydobywania niektórych kopalin,
- kary grzywny.

Pefen katalog należności wymieniony jest w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów⁵ w sprawie wyznaczenia organów Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania niektórych zadań Krajowej Administracji Skarbowej oraz określenia terytorialnego zasięgu ich działania.

W okresie objętym kontrolą zasady organizacji pracy Urzędu Skarbowego w Dąbrowie Górniczej określały regulaminy organizacyjne wprowadzone zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Dąbrowie Górniczej:

- Nr z 9 marca 2017 r. z późn. zm., które obowiązywało do 21.11.2019 r.;
- Nr z 21 listopada 2019 r. z późn. zm., które obowiązuje od 22.11.2019 r. *[dowód: akta kontroli tom I str. 41-85]*

Nadzór nad prawidłowością funkcjonowania Urzędu i realizacją jego zadań sprawowali:

- pan Marek Złotecki naczelnik urzędu (od 1.02.2020 r.);
- D C naczelnik urzędu (do 31.01.2020 r.);
- pan Andrzej Zasadzień I zastępca naczelnika;
- pan Tomasz Obruśnik II zastępca naczelnika (od 17.01.2022 r.);
- II B II zastępca naczelnika (od 22.06.2020 r. do 30.09.2021 r.);
- E S II zastępca naczelnika (do 28.04.2020 r.). *[dowód: akta kontroli tom I str. 203, 208]*

Stan zatrudnienia w Urzędzie na:

- 31.12.2018 r. wynosił 135 etatów;
- 31.12.2019 r. wynosił 129 etatów;
- 31.08.2020 r. wynosił 126 etatów;
- 30.09.2021 r. wynosił 121 etatów *[dowód: akta kontroli tom I str. 203, 208]*

Ustalenia szczegółowe

1. Rozwiązania organizacyjne.

Od 1.08.2018 r. do 30.09.2021 r. zadania związane m.in.: z prowadzeniem analizy zaległości podatników/kontrahentów oraz kierowaniem niezapłaconych należności do windykacji w zakresie dochodów scentralizowanych realizował SAP. *[dowód: akta kontroli tom I str. 48, 64-65]*

Zadania w zakresie objętym kontrolą w tym okresie wykonywało 38 pracowników (łącznie z kierownikiem komórki), w tym 11 pracowników w całym okresie objętym kontrolą. *[dowód: akta kontroli tom I str. 204-207]*

Nadzór nad pracą komórki sprawowali: E K kierownik działu (do 14.06.2020 r.), V M kierownik działu (od 15.06.2020 r.), E S zastępca naczelnika (do 21.11.2019 r.), D C naczelnik urzędu (do 31.01.2020 r.), pan Marek Złotecki naczelnik urzędu (od 1.02.2020 r.). *[dowód: akta kontroli tom I str. 203, 208]*

⁵ z dnia 27 lutego 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1096 z późn. zm., Dz. U. z 2019 r. poz. 2055 z późn. zm.)

Realizację zadań związanych z analizą i kierowaniem należności scentralizowanych do windykacji w okresie objętym kontrolą regulowały instrukcje⁶ i procedury⁷ opracowane i przekazane do stosowania przez Ministerstwo Finansów za pośrednictwem dyrektorów izb administracji skarbowej. [dowód: akta kontroli tom I str. 86-199]

Z wyjaśnienia złożonego 13.12.2021 r. w zakresie organizacji pracy SAPu wynika, że pracownicy komórki podzieleni są na cztery kilkuosobowe zespoły, z których każdy prowadzi sprawy przypisane do obsługi poszczególnych izb administracji skarbowej. Proces weryfikacji niezapłaconych należności przed skierowaniem do windykacji obejmuje ponad trzydzieści rodzajów dokumentów i dokonywany jest wyłącznie w oparciu o zapisy w systemie ZEFIR2. Polega on na zidentyfikowaniu w systemie ZEFIR2 niezapłaconych należności, nadpłat i nierozliczonych wpłat podatników oraz ewentualnych zabezpieczeń. Niejednokrotnie podczas analizy ujawniane są nieprawidłowości związane z ewidencjonowaniem przypisu, nieobsłużone dokumenty wymagające weryfikacji bądź zatwierdzenia przez właściwe organy, co skutkuje koniecznością wyjaśnienia ich na tym etapie. W tym celu prowadzona jest korespondencja z Centrum Rozliczeń w zakresie rozliczenia wpłat/nadpłat na poczet zaległości lub wygaszenia przeterminowanych rat, jak również z izbami administracji skarbowej, urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi - odpowiedzialnymi za przypis należności w systemie ZEFIR2, w zakresie weryfikacji dokonanych zapisów lub ich uzupełnienia. Ponadto podejmowany jest również kontakt z podatnikami i agencjami celnymi w zakresie wyjaśnienia wątpliwych kwestii dotyczących m.in. płatności. [dowód: akta kontroli tom I str. 200-202]

2. Prawdliwość analizy i kierowania należności scentralizowanych do windykacji.

Na mocy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie wyznaczenia organów Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania niektórych zadań Krajowej Administracji Skarbowej oraz określenia terytorialnego zasięgu ich działania, zadania:

- dokonywania czynności związanych z poborem wskazanych w ww. rozporządzeniu należności, w tym do przyjmowania ich zapłaty, rozliczania, dokonywania wypłaty z tytułu ich zwrotu oraz rozliczania zabezpieczeń złożonych w formie depozytu w gotówce - powierzono Centrum Rozliczeń, właściwemu na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wierzyciela tych należności pieniężnych - powierzono Naczelnikowi Trzeciego Urzędu Skarbowego w Szczecinie⁸, właściwemu na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Dodatkowo, zadanie dokonywania analizy i przekazywania zaległości do Centrum Organu Wierzyciela powierzono SAP.

Zgodnie z Instrukcjami - SAP kieruje sprawę do COW dla należności, których termin płatności minął, są wymagalne, podlegają wykonaniu i do których dokonano rozliczenia wszystkich ewentualnych wpłat, w tym nadpłat, a w przypadku zabezpieczenia należności w formie gotówki, po zarachowaniu zabezpieczenia. Przekazanie sprawy do windykacji powinno nastąpić:

- 1) niezwłocznie w przypadku decyzji, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności - po zatwierdzeniu przez właściwy organ dokumentu PONW⁹ w systemie;
- 2) nie później niż:

⁶ Instrukcja w sprawie rejestracji, obiegu i kontroli dowodów księgowych oraz pozostałych dokumentów mających wpływ na rozliczenia finansowo-księgowe oraz wszczęcie i prowadzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie dochodów scentralizowanych (marzec 2018 r., wrzesień 2018 r., kwiecień 2019 r.) - dalej: Instrukcja

⁷ Procedura w sprawie rozliczenia zabezpieczeń jednorazowych i generalnych złożonych w formie depozytu w gotówce, a także pozostałych sum depozytowych oraz Procedura w sprawie tymczasowej obsługi dokumentów typu POZA, AZNN i IOZA w systemie ZEFIR2 w zakresie dochodów scentralizowanych

⁸ Centrum Organu Wierzyciela lub COW

⁹ Postanowienie w sprawie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności

- a) 10 dni po upływie terminu płatności w zakresie mandatów kredytowanych¹⁰;
 - b) 14 od dnia:
 - upływu terminu płatności w zakresie deklaracji akcyzowych, VAT-14, podatku od gier, podatku od wydobycia niektórych kopalin i informacji w sprawie opłaty paliwowej i informacji o opłacie emisyjnej¹¹;
 - zaksięgowania deklaracji podatkowej, jeżeli deklaracja została złożona po terminie;
 - upływu terminu płatności należności celnej określonej w zgłoszeniu celnym, w przypadku należności niezapłaconych i niezabezpieczonych¹²;
 - c) 21 dni od daty, kiedy decyzja w zakresie kar pieniężnych nakładana na podstawie przepisów ustawy prawo o ruchu drogowym lub ustawy o transporcie drogowym stała się wykonalna¹³;
 - d) 22 dni od daty zaksięgowania ostatecznej decyzji wydanej przez naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego lub dyrektora izby administracji skarbowej określającej lub ustalającej należności celne, podatkowe lub kwotę opłaty paliwowej¹⁴;
 - e) 28 dni od daty doręczenia postanowienia lub decyzji w zakresie kosztów postępowania administracyjnego, administracyjnych kar porządkowych i kar pieniężnych¹⁵;
- 3) w przypadku, gdy możliwe było zastosowanie przepisów ustawy Ordynacja podatkowa i wydano:
- postanowienie w sprawie zaliczenia wpłaty na część zaległości wraz z odsetkami za zwłokę - po obsłudze dokumentu POZA¹⁶ przez właściwy organ;
 - postanowienie w sprawie zaliczenia nadpłaty/zwrotu na część zaległości skierowanie zaległości do windykacji następuje po obsłudze w systemie ZEFIR2 dokumentu POZA/AZNN¹⁷ przez właściwy organ.

Z wyjaśnienia złożonego 18.02.2022 r. wynika, że brak automatyzacji procesu kierowania należności do windykacji powoduje, że wszystkie ustalenia pracownicy SAP dokonują w oparciu o funkcjonalności systemu ZEFIR2. Podejmowane działania, celem uniknięcia np. ich zdublowania, odnotowywane są przez pracowników w roboczych wykazach przeanalizowanych dokumentów (plik Excel). Podczas takiej analizy wyjaśniane są nieprawidłowości związane z ewidencjonowaniem i rejestracją dokumentów wymiarowych, mających wpływ na wymagalność należności, a także wyjaśnianie są powody niepodjęcia przez właściwe organy działań zmierzających do rozliczenia należności z przyjętych zabezpieczeń. Efektywność kierowania zaległości do windykacji zmniejsza się również m.in. poprzez wielokrotne występowanie podatników w systemie ZEFIR2 - jeden podatnik ma przyporządkowane różne konta odbiorcy. Nadpłaty zaewidencjonowane z innym kontem odbiorcy nie są wykazywane w raporcie nadpłat dla konta odbiorcy wskazanego w analizowanym dokumencie (w okresie od 1.08.2018 r. do 30.09.2021 r. analizą objęto 329 710 dokumentów). Ponadto, poza analizą i kierowaniem należności scentralizowanych do windykacji, SAP udziela odpowiedzi podatnikom/kontrahentom, organom i klientom instytucjonalnym na m.in. wnioski o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach i/lub należnościach celnych, wnioski o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań z tytułu dochodów scentralizowanych, czy wnioski o zwrot nadpłat podatków ewidencjonowanych na kontach

¹⁰ Od września 2018 r. - 14 dni

¹¹ Od września 2018 r. rozszerzono o podatek od wydobycia niektórych kopalin i informację o opłacie emisyjnej

¹² Obowiązuje od września 2018 r.

¹³ Od września 2018 r. - 22 dni, od kwietnia 2019 r. - 28 dni

¹⁴ Od kwietnia 2019 r. - 28 dni

¹⁵ Od września 2018 r. - 22 dni, od kwietnia 2019 r. - 28 dni z jednoczesną zmianą brzmienia: „od daty zaksięgowania ostatecznego rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania administracyjnego, administracyjnych kar porządkowych i kar pieniężnych”

¹⁶ Postanowienie o zaliczeniu wpłaty po terminie na poczet zobowiązania i odsetek

¹⁷ Postanowienie w sprawie zaliczenia nadpłaty/zwrotu na poczet zaległości lub zobowiązań podatkowych

urzędów skarbowych (w okresie od 1.08.2018 r. do 30.09.2021 r. udzielono 11 643 informacji o stanie zaległości z tytułu dochodów scentralizowanych). [dowód: akta kontroli tom II str. 212-216]

W celu zweryfikowania prawidłowości prowadzonych analiz zaległości podatników/kontrahentów, w tym kierowanych niezapłaconych należności do windykacji w zakresie dochodów scentralizowanych, na podstawie raportów z systemu ZEFIR¹⁸ do kontroli wybrano niestatystyczną metodą poprzez losowy dobór próby, 108 spraw na łączną kwotę 181 586 663

zł,

w tym:

- 38 należności w kwocie 820 593,60 zł z raportu „należności w odwołaniu przekazane do windykacji”;
- 36 należności w kwocie 1 910 245,40 zł z raportu „należności zapłacone i przekazane do windykacji”;
- 34 należności w kwocie 178 855 824 zł z raportu „należności wycofane z windykacji”.

Oceniając powyższe, wzięto również pod uwagę fakt, że Izba Administracji Skarbowej w Katowicach przysyłając do urzędów skarbowych i urzędu celno-skarbowego z terenu województwa śląskiego¹⁹ Instrukcję wskazała, że nakłada ona na organy podatkowe szereg obowiązków,

w szczególności w zakresie terminowości i poprawności rejestracji zdarzeń w systemie ZEFIR2, od którego zależy cały dalszy proces poboru i egzekucji. Ponadto Izba przypomniała, że na podstawie danych wprowadzanych do systemu ZEFIR2 prowadzona jest m.in. analiza i kierowanie zaległości do windykacji. Podkreśliła, że wszystkie dokumenty księgowe i inne informacje mające wpływ na rozliczenia finansowe i wymagalność należności przechowywane są

w jednostkach organizacyjnych, które przyjęły lub wydały odpowiedni dokument, do którego uczestnicy kolejnego procesu (CR, SAP, COW) nie mają dostępu. [dowód: akta kontroli tom I str. 154]

a) należności występujące na raporcie „należności w odwołaniu przekazane do windykacji”

W wyniku analizy zapisów w systemie ZEFIR2 uzupełnionych wyjaśnieniami, ustalono, że 38 należności w kwocie 820 593,60 zł²⁰ wynikające z decyzji²¹, na dzień ich przekazania przez SAP do windykacji, były wymagalne. Jednocześnie ustalono, że:

- w 33 przypadkach (nr dokumentu

¹⁸ Raporty przekazane przez Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w Szczecinie przy piśmie z 28.10.2021 r. nr

¹⁹ Pismo z 3.10.2018 r. nr

²⁰ Nr dokumentu:

²¹ Decyzje określające, decyzje o przeniesieniu odpowiedzialności na osoby trzecie, decyzje wymierzające należności celne i podatkowe od importu, decyzje nakładające kary pieniężne

złożonych skarg i wydanych orzeczeń sądów administracyjnych (wyroki uchylające rozstrzygnięcia II instancji), skierowane przez SAP należności do windykacji stały się niewymagalne. W związku z powyższym koniecznością było, aby właściwe organy ponownie zarejestrowały w systemie ZEFIR2 dokument OZWW²² (z innym nr dokumentu) celem nadania należnościom statusu „w odwołaniu”. Status „w odwołaniu” oznaczał, że należność jest niewymagalna i nie można wobec niej prowadzić działań windykacyjnych,

- w 5 przypadkach (nr dokumentu

) właściwe organy ponownie zarejestrowały w systemie ZEFIR2 dokument OZWW - już po przekazaniu przez SAP należności do windykacji. Przyczyną powyższego była konieczność zarejestrowania w systemie ZEFIR2, m.in. właściwej daty doręczenia decyzji organu

II instancji czy właściwej daty wznowienia postępowania, gdyż poprzednie nastąpiło z błędną datą. [dowód: akta kontroli tom II str. 190-191]

Ponadto ustalono, że należności do windykacji były kierowane przez SAP zgodnie z terminami określonymi w Instrukcjach. [dowód: akta kontroli tom II str. 190-191]

b) należności występujące na raporcie „należności zapłacone i przekazane do windykacji”

W wyniku analizy zapisów w systemie ZEFIR2 uzupełnionych wyjaśnieniami ustalono, że 36 należności w kwocie nierozliczonej 1 910 245,40 zł²³ (kwota główna 13 031 963,40 zł) wynikało z:

- deklaracji dla podatku akcyzowego²⁴ - 31 spraw;
- decyzji wymierzającej należności celne²⁵ - 1 sprawa;
- decyzji wymierzającej należności podatkowe²⁶ - 1 sprawa;
- decyzji wymierzającej koszty administracyjne²⁷ - 1 sprawa;
- decyzji wymierzających kary pieniężne od gier dla osób fizycznych²⁸ - 2 sprawy.

W wyniku analizy powyższych spraw stwierdzono, że w momencie przekazywania przez SAP do windykacji należności w 26 sprawach na kontach podatników nie figurowały wpłaty niepowiązane. W przypadku pozostałych 10 spraw: 5 nadpłat wyjaśnianych było przez Centrum Rozliczeń, 1 nadpłata wynikała z bilansu otwarcia (błąd systemu, w komponencie WFW systemu ZEFIR2 kwota widnieje w polu „kwota do zapłaty”), 3 nadpłaty nie były

²² Odwołanie/zażalenie/zaskarżenie/wstrzymanie/wznowienie decyzji

²³ ~4,

²⁴ Deklaracje: AKC-4, AKC-U, AKC-U/S, AKC-WW

²⁵ Typ dochodów - CLO, rodzaj należności - A00

²⁶ Typ dochodów - VAT, rodzaj należności - B00

²⁷ Typ dochodów - POZ-CR, rodzaj należności - KGF

²⁸ Typ dochodów - GRZF, rodzaj należności - KGF

powiązane z przypisem (inny okres, inny pojazd, inny kontrahent) oraz w 1 sprawie nie było możliwości rozliczenia w związku z tym, że kwotę wpłacono przed zmianą art. 62 ustawy Ordynacja podatkowa dotyczącą sposobu rozliczania nadpłat.

Poddano weryfikacji poszczególne sprawy i ustalono, że:

- 6 zaległości rozliczono poprzez zaliczenie kwot wynikających ze zwrotów i nadpłat z tytułu innych zobowiązań z terminem zwrotu podatku (zwrotu podatku od towarów i usług - 4 sprawy, nadpłaty PIT-4 - 1 sprawa, podatku akcyzowego - 1 sprawa) - (nr dokumentu);
- w 1 sprawie rozliczono kwotę z rachunku sum depozytowych (nr dokumentu);
- 2 należności wynikały z korekty deklaracji niezweryfikowanych, weryfikacje w momencie przekazywania należności do windykacji prowadziło CR (nr dokumentu /);
- 1 należność pokryto z przelewu zbiorczego (nr dokumentu);
- 4 należności rozliczono po wołatach w wyniku upomnienia (nr dokumentu);
- 4 należności w chwili przekazywania do windykacji nie można było rozliczyć w związku z powstaniem nadpłaty przed zmianą art. 62 ustawy Ordynacja podatkowa dotyczącej sposobu rozliczania nadpłaty (nr dokumentu);
- 3 należności rozliczono w wyniku rozliczenia korekt deklaracji (nr dokumentu);
- 2 należności odpisano w związku z uchyleniem decyzji (nr dokumentu);
- 13 należności rozliczono poprzez rozliczenie wpłaty: dokonanej przez innego podatnika, wpłaty figurującej na koncie „sumy do wyjaśnienia”, figurującej na innym koncie odbiorcy lub dotyczącej innych okresów (nr dokumentu);

). [dowód: akta kontroli tom II str.

200-202]

Ustalono również, że należności na dzień ich przekazania przez SAP do windykacji, były wymagalne oraz kierowane były zgodnie z terminami określonymi w Instrukcjach poza 14 przypadkami, gdzie należności do windykacji przekazano z opóźnieniem od 1 do 56 dni (nr dokumentu 4 dni po terminie, - 1 dzień po terminie, - 28 dni po terminie, - 23 dni po terminie, - 17 dni po terminie, - 3 dni po terminie, - 14 dni po terminie, - 52 dni po terminie, - 14 dni po terminie, - 1 dzień po terminie, - 2 dni po terminie, - 4 dni po terminie, - 22 dni po terminie, - 56 dni po terminie). Powyższym działaniem naruszono § 10 ust. 2a Instrukcji w sprawie rejestracji, obiegu i kontroli dowodów księgowych oraz pozostałych dokumentów mających wpływ na rozliczenia finansowo-księgowe oraz wszczęcie

i prowadzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie dochodów scentralizowanych, przekazanej do stosowania przez Izbę Administracji Skarbowej w Katowicach przy piśmie z 17 maja 2019 r. nr

Z wyjaśnień złożonych 18.02.2022 r. wynika, że przyczyną powyższego było prowadzenie przez pracowników analizy pozostałych dokumentów znajdujących się na formularzu należności przeterminowanych, sytuacja kadrowa komórki, absencja pracowników, czy też konieczność wprowadzania nowego pracownika do pracy. W kontrolowanym okresie, w związku z uzyskaniem uprawnień emerytalnych oraz z przeniesieniem do Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego, z komórki odeszło 18 osób. To spowodowało utratę pracowników z wieloletnim stażem oraz koniecznością pozyskiwania oraz szkolenia nowych pracowników od podstaw, co wymaga zaangażowania doświadczonych pracowników i jednocześnie stanowi dla nich dodatkowe obciążenie. *[dowód: akta kontroli tom II str. 206-208]*

Wyjaśnienia nie zmieniły ustaleń kontroli.

Ponadto stwierdzono, że w 5 przypadkach SAP przekazał należności do windykacji po terminach określonych w Instrukcji, tj. z opóźnieniem od 7 do 62 dni (nr dokumentu
dwie kwoty,

).

Z wyjaśnień złożonych 18.02.2022 r. wynika, że:

- w trzech sprawach (w tym dwie kwoty wynikające z korekt jednej deklaracji) konieczne było potwierdzenie w systemie ZEFIR2, przez organ przyjmujący korektę, faktu istnienia nadpłaty oraz przesłanie dyspozycji do CR zgodnie z § 13 pkt 4 Instrukcji;
- w jednej sprawie brak było możliwości rozliczenia nadpłaty bez dyspozycji podatnika - wpłata dotycząca innego samochodu, dokonana przed zmianą ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie sposobu rozliczania nadpłat;
- w jednej sprawie wyjaśniano z Mazowieckim Urzędem Celno-Skarbowym w Warszawie nieprawidłowości w zaewidencjonowaniu dokumentu w systemie ZEFIR2. *[dowód: akta kontroli tom II str. 212-216]*

Wyjaśnienia w tym zakresie przyjęto.

c) należności występujące na raporcie „należności wycofane z windykacji”

W wyniku analizy zapisów w systemie ZEFIR2 uzupełnionych wyjaśnieniami ustalono, że 34 należności w kwocie 178 855 824 zł²⁹ wynikały z decyzji³⁰ lub informacji w sprawie opłaty paliwowej, które SAP przekazał do windykacji a następnie je z niej wycofał. Przyczyną takiego działania były:

1. Odwołania wniesione od decyzji, które na dzień skierowania przez SAP należności do windykacji nie były zarejestrowane w systemie ZEFIR2. Rejestracji odwołań właściwe organy dokonały już po przekazaniu przez SAP należności do windykacji, tj. od 1 do 14 dni, licząc od daty przekazania należności do windykacji - 24 sprawy (nr dokumentu

²⁹ Nr dokumentu:

³⁰ Decyzje określające, decyzje o przeniesieniu odpowiedzialności na osoby trzecie, decyzje nakładające kary pieniężne

W związku z powyższym SAP, na prośbę COW, wycofał należności z windykacji. Po wydaniu rozstrzygnięcia w postępowaniu odwoławczym SAP ponownie przekazał należności do windykacji.

2. Błędy popełnione, przez właściwe organy, przy rejestracji dokumentów wymiarowych w systemie ZEFIR2, polegające na:

- niewłaściwym wprowadzeniu:
 - rodzaju deklaracji (wprowadzono AKC-4, zamiast AKC-ST) - 1 sprawa (nr dokumentu);
 - rodzaju należności (wprowadzono KIT - Kara pieniężna INTRASTAT - osoby prawne, zamiast KGT - Kara pieniężna od gier - osoby prawne) - 1 sprawa (nr dokumentu);
 - roku w numerze decyzji (wprowadzono 2019 r., zamiast 2017 r.) - 1 sprawa (nr dokumentu);
 - terminu płatności należności (wprowadzono 25.01.2021 r., zamiast 11.01.2021 r.) - 1 sprawa (nr dokumentu);
- podwójnym wprowadzeniu tej samej decyzji:
 - wprowadzono dwa razy tę samą decyzję wymiarową, z tym, że w jednym przypadku w numerze decyzji wprowadzono dodatkowo kropkę na końcu ciągu znaków - 1 sprawa (nr dokumentu);
 - wprowadzono decyzję wymiarową, która nie przemiegrowała z systemu ZEFIR do systemu ZEFIR2. Czynności wyjaśniające wskazały, że decyzja została zmigrowana ze skróconym numerem - 1 sprawa (nr dokumentu);
- nieuwzględnieniu kosztów egzekucyjnych - 1 sprawa (nr dokumentu).

W związku z powyższym SAP, na prośbę właściwych organów, wycofał należności z windykacji. Po usunięciu błędów przez organy, SAP ponownie przekazał należności do windykacji.

3. Zmiana przepisów w zakresie „fikcji” doręczania przesyłek zwróconych przez operatora pocztowego w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 24 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw³¹ - zwrócone przesyłki przed 4.09.2020 r. nie można uznać za doręczone, natomiast przepisy o „fikcji” doręczenia znajdują zastosowanie dopiero do przesyłek zwracanych po 19.09.2020 r. Zmiana spowodowała konieczność ponownego wystąpienia do podatnika, przez organ wydający decyzję, dokumentu wymiarowego i skorygowania w systemie ZEFIR2 zapisów dotyczących jego doręczenia. W związku z powyższym SAP, na prośbę właściwego organu, wycofał należności z windykacji. Po dokonaniu stosowanych zapisów w systemie

³¹ (Dz. U. z 2020 r. poz. 1423 z późn. zm.)

- ZEFIR2 przez organ, SAP ponownie przekazał należność do windykacji - 1 sprawa (nr dokumentu).
4. Zastosowanie art. 15zzs ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³² w brzmieniu obowiązującym od 31.03.2020 r. do zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 14 maja 2020 r.³³, która weszła w życie 16.05.2020 r. Zgodnie ze wskazanym przepisem, bieg terminów procesowych i sądowych nie rozpoczynał się, a rozpoczęty ulegał zawieszeniu na ten okres - 1 sprawa (nr dokumentu).
5. Błędne wycofanie należności z windykacji - należność po godzinie ponownie przekazano do windykacji - 1 sprawa (nr dokumentu). [dowód: akta kontroli tom II str. 166-167]

Ponadto ustalono, że należności do windykacji były kierowane przez SAP zgodnie z terminami określonymi w Instrukcjach poza 4 przypadkami, gdzie należności do windykacji przekazano z opóźnieniem od 1 do 28 dni (nr dokumentu - 1 dzień po terminie, - 7 dni po terminie, - 11 dni po terminie, - 28 dni po terminie). Powyższym działaniem naruszono § 10 ust. 2 pkt 2a i 2b Instrukcji w sprawie rejestracji, obiegu i kontroli dowodów księgowych oraz pozostałych dokumentów mających wpływ na rozliczenia finansowo-księgowe oraz wszczęcie i prowadzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie dochodów scentralizowanych. [dowód: akta kontroli tom II str. 166-167]

Z wyjaśnienia złożonego 28.12.2021 r. wynika, że przyczyną powyższego było m.in. prowadzenie przez pracownika analizy pozostałych dokumentów znajdujących się na formularzu należności przeterminowanych oraz korespondencji wyjaśniającej z organami w zakresie zaległości dotyczących dochodów scentralizowanych. Ponadto 1.02.2022 r. wyjaśniono, że zadania SAP obejmują wiele rodzajów należności scentralizowanych z obszaru całego kraju. Zadania wymagają prowadzenia analizy dużej ilości dokumentów. Podkreślono, że na etapie obsługi należności scentralizowanych w znacznej części przypadków SAP podejmuje czynności zmierzające do wyjaśnienia stanu rozliczenia podatników z Centrum Rozliczeń oraz z innymi organami biorącymi udział w poszczególnych etapach tego procesu, więc mogły wystąpić pojedyncze przypadki nieterminowego skierowania zaległości do windykacji. [dowód: akta kontroli tom II str. 177, 206-208]

Wyjaśnienia zmieniają ustaleń kontroli.

3. Kontrole funkcjonalne

W okresie objętym kontrolą zagadnienia dotyczące kontroli funkcjonalnej w kontrolowanej jednostce regulowało:

- zarządzenie Nr Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 10 października 2017 r. w sprawie prowadzenia kontroli funkcjonalnej;
- decyzja Nr Naczelnika Urzędu Skarbowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie określenia zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej, sprawowanej w Urzędzie Skarbowym w Dąbrowie Górniczej na 2018 rok;
- decyzja Nr Naczelnika Urzędu Skarbowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej, sprawowanej w Urzędzie Skarbowym w Dąbrowie Górniczej na 2019 rok;

³² (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.)

³³ Ustawa o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 875 z późn. zm.)

- zarządzenie Nr Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie organizacji systemu kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Izbie Administracji Skarbowej w Katowicach i podległych urzędach z późn. zm. [dowód: akta kontroli tom I str. 209-233]

Od 1.08.2018 r. do 30.09.2021 r. w Urzędzie Skarbowym w Dąbrowie Górniczej w zakresie objętym tematem kontroli przeprowadzono łącznie 30 kontroli funkcjonalnych (2 w 2018 r., 3 w 2019 r., 5 w 2020 r., 20 do 30.09.2021 r.), w tym w 28 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości bądź uchybienia (2 w 2018 r., 2 w 2019 r., 4 w 2020 r., 20 do 30.09.2021 r.). [dowód: akta kontroli tom I str. 234-448; tom II str. 1-165]

Weryfikacji poddano wszystkie kontrole funkcjonalne przeprowadzone w badanym okresie. Stwierdzono, że zostały one przeprowadzone zgodnie z przepisami wewnętrznymi obowiązującymi w jednostce kontrolowanej. Jednocześnie stwierdzono, że w przypadku, gdy w następstwie przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej wydano zalecenia pokontrolne, ich sposób realizacji był na bieżąco monitorowany. Ponadto ustalono, że sprawy objęte niniejszą kontrolą nie podlegały kontroli funkcjonalnej.

III. Zalecenia pokontrolne

Przedstawiając powyższą ocenę wynikającą z ustaleń kontroli, zobowiązuję Pana Naczelnika do podjęcia wszelkich niezbędnych działań mających na celu zapewnienie prawidłowego działania Urzędu oraz zapobieganie powstaniu uchybień. W szczególności należy:

1. Przestrzegać terminów określonych w Instrukcji w sprawie rejestracji, obiegu i kontroli dowodów księgowych oraz pozostałych dokumentów mających wpływ na rozliczenia finansowo-księgowe oraz wszczęcie i prowadzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie dochodów scentralizowanych, przekazanej do stosowania przez Izbę Administracji Skarbowej w Katowicach przy piśmie z 17 maja 2019 r. nr w zakresie kierowania spraw do windykacji.
2. Zapewnić nadzór nad zagadnieniami, w których stwierdzono uchybienia, w tym poprzez wykorzystanie kontroli funkcjonalnej.
3. Dokonać analizy stwierdzonych uchybień w celu zapobiegania ich powstawaniu w bieżącej pracy Urzędu, omówić wyniki kontroli i przeprowadzić odpowiednie szkolenia.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Przysługuje Panu w terminie 3 dni roboczych od otrzymania sprawozdania z kontroli, przedstawienia do niego stanowiska; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Zobowiązuję Pana do przekazania w terminie 30 dni od daty otrzymania sprawozdania, informacji o sposobie wykonania zaleceń lub wykorzystania wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto proszę o przekazanie w terminie 9 miesięcy od daty udzielenia odpowiedzi o sposobie wykonania zaleceń/wykorzystania wniosków a także podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, informacji o efektach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Podstawa prawna

Art. 52 ust. 1, 4 i 5 oraz art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Z upoważnienia
Ministra Finansów

Zastępca Dyrektora
Departamentu Organizacji i Współpracy
Międzynarodowej Krajowej Administracji Skarbowej

Dominik Brodziak

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Korespondencję otrzymują:

- 1) Adresat
- 2) Aa